

Etenkin vientiyritykset aktiivisia ympäristöasioissa

28.4.2025

Eteläpohjalainen Mittelstand -selvityksessä tarkastellaan vähintään 20 henkeä työllistäviä eteläpohjalaisia yrityksiä syksyllä 2024 toteutetun kyselyn pohjalta. Tässä artikkelissa keskitytään yritysten ympäristöaktiivisuuteen.

Ympäristövastuu kannattaa

Ympäristövastuuta ja siihen liittyviä kyvykkyyksiä voi pitää yhtenä oleellisena tekijänä tulevaisuuden liiketoiminnassa menestymisen kannalta. Teemaa onkin tutkittu monelta kannalta. Gubta ja Gubta (2020) totesivat ympäristökestävyyden huomioimisella olevan myönteinen vaikutus menestymiseen talouden, asiakkaiden, sisäisten prosessien sekä oppimisen ja kasvun näkökulmista. Maletič ym. (2016) osoittivat, että vahva painotus kestäviin käytäntöihin (eng. sustainability practices) etenkin innovaatiotyössä auttaa menestymään, ja Jin ym. (2018) mukaan kestävyysorientaatio voi toimia innovaatioissa onnistumista tukevana tekijänä.

Ympäristönvastuun kantaminen on siis tutkitusti tärkeää paitsi ympäristön myös liiketoiminnan kannalta. Business Finlandin (2022) pk-yritysasiakkailleen tekemän kyselyn perusteella tämä on tunnistettu varsin hyvin myös suomalaisessa yrityskentässä: vastanneista yrityksistä 96 % kokee kestävän kehityksen tuovan liiketoiminnallista hyötyä. Eteläpohjalaisten pk-yritysten vihreää siirtymää tarkastelleessa tutkimuksessa noin kolmannes vastaajista oli kehittänyt vihreää siirtymää edistäviä tuotteita tai palveluita ja viidennes ajatteli liiketoimintansa perustuvan vihreän siirtymän edistämiseen ainakin jossain määrin (Joensuu-Salo ym., 2023). Ilmiössä ei siis ole kyse jostain etäisestä: ympäristön tila ja siihen vaikuttaminen ovat vahvasti agendalle

Etelä-Pohjanmaallakin.

Vientiyrityksillä ympäristövastuun kehittäminen korkeammalla tasolla

Tässä Eteläpohjalainen Mittelstand -kyselyssä ympäristövastuuta lähestyttiin Danso ym. (2019) esittämään mittarin nojaten. Vastaajille annettiin arvioitavaksi yhteensä yhdeksän ympäristövastuun käytäntöihin liittyvää väittämää, joiden osalta heitä pyydettiin arvioimaan, missä määrin väittämä kuvasi oman yrityksen toimintaa. Väittämistä kolme liittyi ympäristön säästämiseen ja kuusi ympäristövastuun kehittämiseen. Näistä muodostettiin jatkotarkastelua varten kaksi summamuuttujaa. Kaikista yhdeksästä väittämästä muodostettiin vielä kolmas summamuuttuja, joka nimettiin ympäristöaktiivisuudeksi.

Ympäristön säästäminen sai koko aineiston tasolla huomattavan korkean keskiarvon 5,7 (taulukko 1). Sen sijaan ympäristönvastuun kehittäminen jäi selkeästi alhaisemmalle tasolle (ka. 4,9). Ympäristöaktiivisuus kokonaisuutena sai keskiarvon 5,1.

Taulukko 1. Ympäristöaktiivisuus. (Mittelstand-aineisto, SeAMK).

Missä määrin ympäristövastuun käytäntöihin liittyvät väittämät kuvaavat yrityksen toimintaa?	**n**	**ka.**
Kierrätämme jätteet.	141	6,2
Säästämme vettä.	141	5,4
Säästämme sähköä.	141	5,5
YMPÄRISTÖN SÄÄSTÄMINEN ka. 5,7		
Kehitämme henkilöstömme ympäristöosaamista.	141	5,0
Osallistumme ympäristönsuojelua edistäviin ohjelmiin tai hankkeisiin.	141	4,2
Otamme ympäristön huomioon palveluiden/tuotteiden tuotantoprosessissa.	141	5,5
Viestimme asiakkaillemme ympäristöteoistamme.	141	4,6
Huomioimme hankinnoissa alihankkijoiden ja toimittajien ympäristöystävällisyyden.	141	4,7
Ympäristövastuullisuus on olennainen osa liiketoimintaamme.	141	5,1
YMPÄRISTÖVASTUUN KEHITTÄMINEN ka. 4,9		
YMPÄRISTÖAKTIIVISUUS ka. 5,1		

1=ei kuvaa lainkaan, 7=kuvaa erittäin hyvin

Kun ympäristöaktiivisuutta ja sen osatekijöitä verrattiin taustamuuttujiin, todettiin että kokoluokkien (Mittelstand ja pre-Mittelstand) välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa. Sen sijaan havaittiin, että

ympäristönvastuun kehittämisen keskiarvot erosivat selkeästi radikaalien innovaattorien (ka. 5,3) ja muiden (ka. 4,7; p=0,01) välillä. Viimeisen kolmen vuoden aikana markkinoille täysin uusia tuotteita tai palveluita tuoneet yritykset olivat siis muita aktiivisempia ympäristövastuun kehittämisen osalta.

Toinen huomionarvoinen ero ilmeni vientiyritysten ja kotimaan markkinoilla toimivien yritysten välillä. Vientiä harjoittavilla yrityksillä ympäristönvastuun kehittäminen sai keskiarvon 5,2, kun muilla se oli 4,7 (p<0,05). Vaikuttaakin siltä, että vientimarkkinoilla toimiminen aktivoi kehittämään ympäristövastuuta.

Mittelstand-selvityksen tuloksia artikkelisarjassa

Tämä artikkeli kuuluu Eteläpohjalainen Mittelstand -selvityksen tuloksia kuvaavaan artikkelisarjaan. Selvitys toteutetaan maakunnallisella kehittämisrahoituksella (AKKE). Selvitysraportti ilmestyy toukokuun 2025 alussa. Sarjassa aiemmin ilmestyneet:

https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/etelapohjalaista-mittelstandia-ja-sen-kasvua-etsimassa/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/mittelstandin-kasvutavoitteet-ja-kehittyminen-kytkoksissa/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/kasvavilla-mittelstandeilla-eri-kasvustrategiat-kuin-muilla/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/etelapohjalainen-mittelstand-ja-digitalisaation-hyodyntaminen/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/etelapohjalaisten-mittelstand-yritysten-kansainvalisyys/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/dynaamiset-kyvykkyydet-vaikuttavat-innovointiin-ja-kasvuun-etelapohjalaisissa-tyollistajayrityksissa/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/innovaatiokyvykkyys-ja-omaksumiskapasiteetti-eivat-riipu-yrityksen-koosta/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/innovoinnille-ei-juuri-esteita-mittelstand-yrityksissa/

Anmari Viljamaa
tutkijayliopettaja
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Sanna Joensuu-Salo
tutkijayliopettaja
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Marja Katajavirta
asiantuntija, TKI
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Hannu Tuuri
lehtori
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Lähteet

Business Finland (25.1.2022). Kysely: Pk-yrityksistä kolmanneksella liiketoimintastrategia perustuu kestävän kehityksen ympärille. https://www.businessfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/tiedotteet/2022/kysely-pk-yrityksissa-kolmanneksella-liiketoimintastrategia-perustuu-kestavan-kehityksen-ymparille

Danso, A., Adomako, S., Amankwah-Amoah, J., Owusu-Agyei, S., & Konadu, R. (2019). Environmental sustainability orientation, competitive strategy and financial performance. *Business Strategy and the Environment*, 28(5), 885–895. https://doi.org/10.1002/bse.2291

Gupta, A. K., & Gupta, N. (2020). Effect of corporate environmental sustainability on dimensions of firm performance – Towards sustainable development: Evidence from India. *Journal of Cleaner Production*, 253, 119948. https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.119948

Jin, Z., Navare, J., & Lynch, R. (2019). The relationship between innovation culture and innovation outcomes: Exploring the effects of sustainability orientation and firm size. *R&D Management*, 49(4), 607–623. https://doi.org/10.1111/radm.12351

Joensuu-Salo, S., Könönen L., Koivuranta, A., Viljamaa, A., & Katajavirta, M. (2023). Eteläpohjalaisten pk-yritysten vihreä ja inklusiivinen kasvu – käsikirja yritysten TKI-toiminnan kehittämiseen (Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja B. Raportteja ja selvityksiä 180). Seinäjoen ammattikorkeakoulu. https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023081897875

Maletič, M., Maletič, D., Dahlgaard, J. J., Dahlgaard-Park, S. M., & Gomišček, B. (2016). Effect of sustainability-oriented innovation practices on the overall organisational performance: An empirical examination. *Total Quality Management & Business Excellence*, 27(9–10), 1171–1190. https://doi.org/10.1080/14783363.2015.1064767